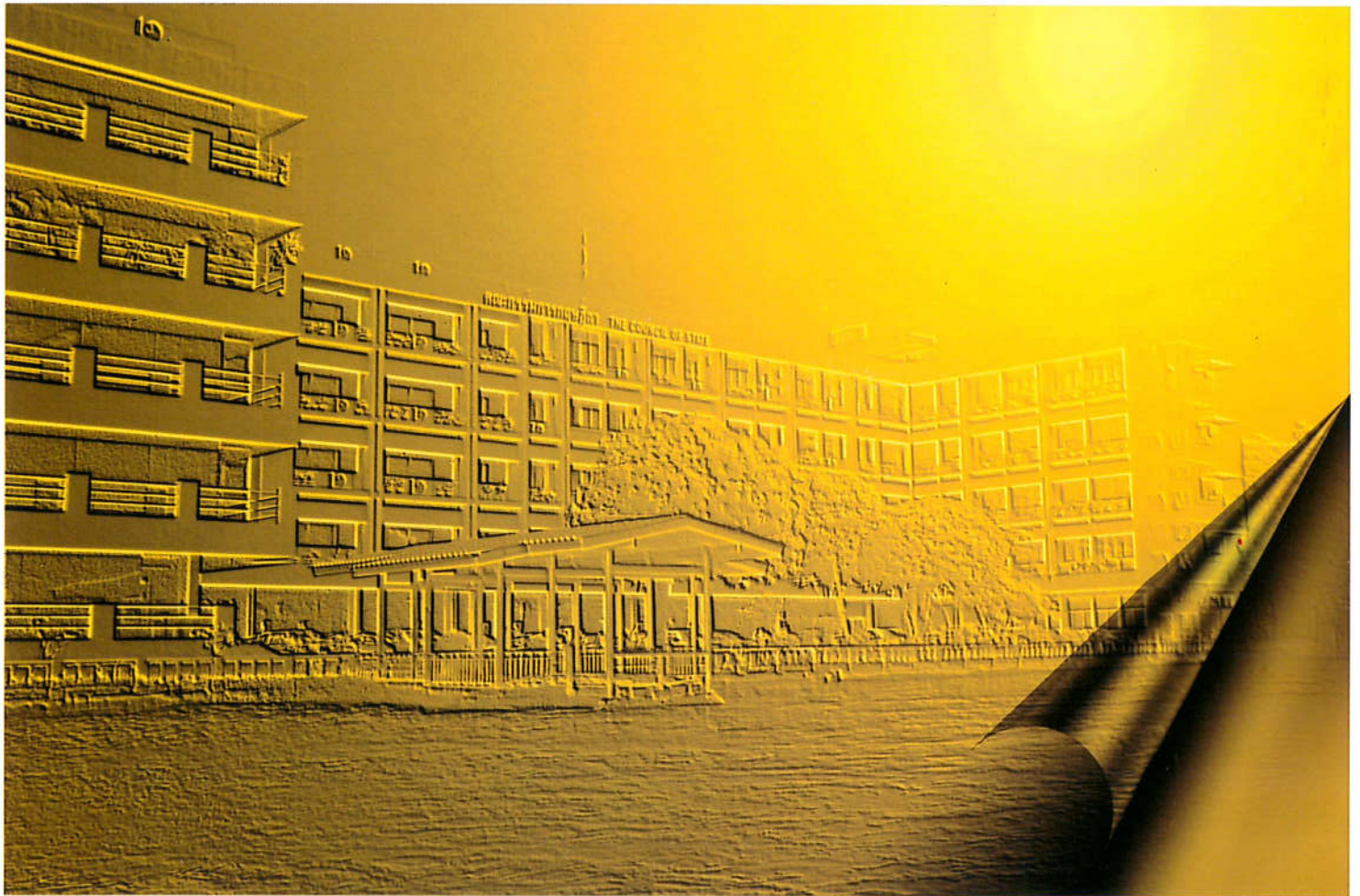

รายงานประจำปี ๒๕๔๓

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

จัดทำโดย

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

รายงานประจำปี ๒๕๕๓
คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ผลการปฏิบัติงาน
ของ
คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

จัดทำโดย
คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

รายงานประจำปี ๒๕๕๓
คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ปกและรูปเล่ม น.ส.สุนันทา สาสิวรรณ

พิมพ์ที่ บริษัท โชคชัย ศรีเอชเอ็นพรีนติ้งกรุ๊ป จำกัด

มุ่งมั่นสู่มาตรฐาน ISO 9001

โทรศัพท์. 0-2437-7777 โทรสาร. 0-2861-4388

จำนวน ๕๐๐ เล่ม

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑	คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	๑
	องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	
ส่วนที่ ๒	ผลงานของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	๓
	๑. การออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	
	๒. การให้คำแนะนำตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	
	๓. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	
	๓.๑ การจัดฝึกอบรมและสัมมนา	
	๓.๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการและสัมมนา	
	๓.๓ เอกสารเผยแพร่	
	๓.๔ การจัดวิทยากรไปบรรยายเผยแพร่ความรู้	
	๓.๕ การให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์	
ส่วนที่ ๓	ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบังคับใช้ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙	๘
	๑. ปัญหาและอุปสรรค	
	๒. แนวทางการแก้ไข	
ส่วนที่ ๔	ภาคผนวก	๑๐
	๑. การดำเนินการเกี่ยวกับการพัสดุที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วย วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	
	๒. การเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครอง	
	๓. การเป็นพยานในการวางหนังสือหรือปิดหนังสือเพื่อแจ้งคำสั่ง ทางปกครอง	
	๔. การจ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สินที่ต้องเวนคืนตามคำวินิจฉัยอุทธรณ์	
	๕. แนวทางการปฏิบัติกรณีผู้ถูกเวนคืนยื่นอุทธรณ์คำวินิจฉัยอุทธรณ์	
	๖. คำสั่งเพื่อปฏิบัติงานของคณะกรรมการพิจารณาให้การสนับสนุนสินเชื่อ แก่ตลาดกลางในความส่งเสริมของกรมการค้าภายใน	
	๗. การเพิกถอนใบอนุญาตและผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ในกรณี การจัดตั้งโรงเรียนศรีสะเกษบริหารธุรกิจ	

คำนำ

รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ๒๕๕๓ ของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฉบับนี้ได้จัดทำขึ้นตามมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่บัญญัติให้คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมีหน้าที่จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสมแต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติราชการทางปกครองให้เป็นไปโดยมีความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ๒๕๕๓ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้จัดแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๔ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เป็นการกล่าวถึงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ในฐานะที่เป็นผู้มีอำนาจสอดส่องดูแลให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ส่วนที่ ๒ ผลงานของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เป็นการแสดงถึงผลงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ส่วนที่ ๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ในรอบปีที่ผ่านมา และแนวทางการแก้ไข

ส่วนที่ ๔ ภาคผนวก เป็นการสรุปความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในการตอบข้อหารือของหน่วยงานของรัฐในปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๗ ได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง” ต่อมา ได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๐ แต่งตั้งบุคคลดังต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

๑. นายเฉลิมชัย วสินนท์	ประธานกรรมการ
๒. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๓. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๔. เลขาธิการคณะรัฐมนตรี	กรรมการ
๕. เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	กรรมการ
๖. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการ
๗. นายกมลชัย รัตนสภาวะวงศ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๘. นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๙. นายชาญชัย แสงศักดิ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๐. นายวรพจน์ วิศรุตพิชญ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๑. นายสมยศ เชื้อไทย	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๒. นายสุนทร มณีสวัสดิ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

และเมื่อคณะกรรมการชุดดังกล่าวหมดวาระการดำรงตำแหน่งแล้ว ได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๓ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ดังนี้

๑. นายวัฒนา รัตนวิจิตร	ประธานกรรมการ
๒. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นายรองพล เจริญพันธุ์ เป็นผู้แทน)	กรรมการ
๓. ปลัดกระทรวงมหาดไทย (นายเฉลิมชัย รัตนจันท เป็นผู้แทน)	กรรมการ
๔. เลขาธิการคณะรัฐมนตรี (นายสุรชัย ภูประเสริฐ เป็นผู้แทน)	กรรมการ

ส่วนที่ ๒

ผลงานของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมีผลการปฏิบัติงานในรอบปี ๒๕๕๓
สรุปได้ดังนี้

๑. การออกกฎกระทรวง และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติ

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๕๓) ออกตามความใน (๒) ของบทนิยาม
“คำสั่งทางปกครอง” ในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดให้การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ
พ.ศ. ๒๕๓๕ การให้หรือไม่ให้ทุนการศึกษาเป็นคำสั่งทางปกครอง

(๒) ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และ
มาตรา ๓๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เรื่อง คำสั่ง
ทางปกครองที่ต้องระบุเหตุผลไว้ในคำสั่ง หรือในเอกสารแนบท้ายคำสั่ง

๒. การให้คำแนะนำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการ
การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยตอบข้อหารือของ
หน่วยงานของรัฐ (รายละเอียดปรากฏในส่วนที่ ๔) โดยจำแนกออกเป็นแต่ละหน่วยงาน ดังนี้

- สำนักนายกรัฐมนตรี
- กระทรวงมหาดไทย
- กระทรวงอุตสาหกรรม
- กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- กระทรวงพาณิชย์
- ทบวงมหาวิทยาลัย

๓. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ในการดำเนินการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

แบ่งออกเป็น

๓.๑ การจัดฝึกอบรมและสัมมนา

ในรอบปีงบประมาณ ๒๕๕๓ ที่ผ่านมามีการจัดโครงการฝึกอบรมและสัมมนา
กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
รวมทั้งสิ้น ๒ โครงการ ดังต่อไปนี้

๑) โครงการสัมมนาติดตามผลการบังคับใช้กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองสำหรับเจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๖๕ คน ระหว่างวันที่ ๑๖-๑๗ มีนาคม ๒๕๔๓ ณ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี มีข้าราชการสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เข้าร่วมสัมมนา ดังนี้

ข้าราชการระดับ ๓-๕ เข้าร่วมสัมมนา ๒๕ %

ข้าราชการระดับ ๖-๗ เข้าร่วมสัมมนา ๕๖.๘๒ %

ข้าราชการระดับ ๘-๙ เข้าร่วมสัมมนา ๑๘.๑๘ %

๒) โครงการสัมมนาติดตามผลการบังคับใช้กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองสำหรับเจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ จำนวน ๖๕ คน ระหว่างวันที่ ๓-๔ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ณ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี มีข้าราชการกระทรวงพาณิชย์เข้าร่วมสัมมนาดังนี้

ข้าราชการระดับ ๓-๕ เข้าร่วมสัมมนา ๑๑ %

ข้าราชการระดับ ๖-๗ เข้าร่วมสัมมนา ๗๐ %

ข้าราชการระดับ ๘-๙ เข้าร่วมสัมมนา ๑๙ %

๓.๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการและสัมมนา

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองทั้งกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการและสัมมนาที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐ และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ โดยทั่วไปเป็นการให้คำแนะนำและชี้แจงเกี่ยวกับการนำหลักเกณฑ์ และขั้นตอนการปฏิบัติของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ไปปรับใช้กับการดำเนินการตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่เพื่อให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รักษาประโยชน์สาธารณะและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ได้อย่างแท้จริง ตลอดจนชี้ให้เห็นถึงสภาพปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายและแนวทางในการแก้ไข อันจะทำให้เจ้าหน้าที่เกิดความสนใจที่จะศึกษากฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองให้เกิดความรู้ ความเข้าใจอย่างชัดเจน และสามารถนำไปปรับใช้กับกฎหมายเฉพาะต่าง ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

๓.๓ เอกสารเผยแพร่

ได้มีการจัดพิมพ์เอกสารเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ดังนี้

๑) หนังสือคู่มือการใช้กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและกฎหมายความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ จัดพิมพ์จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม เพื่อแจกจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมทั้งรัฐวิสาหกิจ ได้ศึกษาและนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

๒) หนังสือรวมกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ๒ เล่ม เล่ม ๑ จัดพิมพ์จำนวน ๑,๕๐๐ เล่ม เล่ม ๒ จัดพิมพ์จำนวน ๑,๕๐๐ เล่ม เพื่อแจกจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมทั้งรัฐวิสาหกิจ

ได้ศึกษาและนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

๓.๔ การจัดวิทยากรไปบรรยายเผยแพร่ความรู้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้จัดส่งวิทยากรซึ่งเป็นนิติกรของสำนักงานฯออกไปบรรยายเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ตามความต้องการของหน่วยงานของรัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ดังนี้

กระทรวงมหาดไทย ได้แก่

- กรมโยธาธิการ
- วิทยาลัยการปกครอง
- กรมที่ดิน
- จังหวัดชุมพร
- จังหวัดสุรินทร์
- จังหวัดชัยนาท
- จังหวัดพิษณุโลก
- จังหวัดสมุทรสาคร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่

- กรมป่าไม้
- กรมพัฒนาที่ดิน
- กรมส่งเสริมสหกรณ์
- กรมส่งเสริมการเกษตร

กรุงเทพมหานคร ได้แก่

- สำนักรักษาความสะอาด
- สำนักเทศกิจ

กระทรวงการคลัง ได้แก่

- กรมสรรพสามิต
- กรมบัญชีกลาง
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

รัฐวิสาหกิจ ได้แก่

- องค์การสะพานปลา
- ธนาคารอาคารสงเคราะห์
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

กระทรวงพาณิชย์ ได้แก่

- กรมการประกันภัย
- กรมการค้าภายใน
- กรมทะเบียนการค้า

ทบวงมหาวิทยาลัย ได้แก่

- มหาวิทยาลัยมหิดล
- สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้แก่

- กรมประชาสงเคราะห์
- กรมการจัดหางาน

สำนักงานกฤษฎีกา ได้แก่

- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง
- สำนักงานปลัดสำนักงานกฤษฎีกา
- กรมประชาสัมพันธ์

กระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
- สำนักงานประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี
- สำนักงานประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่
- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้แก่

- กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน

กระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

- กรมอนามัย

กระทรวงคมนาคม ได้แก่

- กรมเจ้าท่า
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมพาณิชย์นาวี

กระทรวงอุตสาหกรรม ได้แก่

- สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๓ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๙๕ ครั้ง และมีเจ้าหน้าที่ผู้เข้ารับฟังการบรรยายรวมทั้งสิ้น ๑๒,๔๙๖ คน รายละเอียดปรากฏดังนี้

เดือน	หน่วยงาน	ครั้ง	วิ.ปกครอง (ครั้ง)	ละเมิด (ครั้ง)	จำนวนผู้เข้ารับฟัง (คน)
มกราคม	๕	๑๘	๘	๑๐	๗๙๖
กุมภาพันธ์	๖	๒๒	๑๑	๑๑	๑,๐๕๐
มีนาคม	๖	๒๒	๑๑	๑๑	๗๑๗
เมษายน	๑๐	๑๖	๗	๙	๗๕๑
พฤษภาคม	๗	๑๓	๘	๕	๑,๒๑๒
มิถุนายน	๙	๒๑	๑๑	๑๐	๑,๙๓๓
กรกฎาคม	๑๐	๑๘	๘	๑๐	๑,๑๐๑
สิงหาคม	๑๒	๒๔	๑๑	๑๓	๑,๔๕๕
กันยายน	๙	๑๔	๙	๕	๑,๑๕๙
ตุลาคม	-	-	-	-	-
พฤศจิกายน	๓	๑๔	๗	๗	๑,๑๔๑
ธันวาคม	๓	๑๓	๗	๖	๑,๑๕๑
	รวม	๑๙๕	๙๘	๙๗	๑๒,๔๙๖

๓.๕ การให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกาได้จัดเจ้าหน้าที่ไว้ให้บริการให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนที่สนใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นประจำ โดยมีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม ๒๕๔๓ เป็นจำนวนทั้งสิ้น ๕๘ ครั้ง

ส่วนที่ ๓

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

นับตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ เป็นต้นมา แม้ว่าคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองจะได้ทำการสอดส่องดูแล ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานของรัฐตลอดเวลา แต่ก็ยังปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐยังไม่มีหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการปฏิบัติที่เหมาะสม ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะสามารถรักษาประโยชน์สาธารณะ ค้ำครองสิทธิเสรีภาพและสร้างความเป็นธรรมแก่ประชาชนได้ในเวลาเดียวกัน ปัญหาดังกล่าวข้างต้นอาจเกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่าพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นเรื่องใหม่และเพิ่มภาระในการปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เคยชินกับการปฏิบัติราชการแบบเก่า ๆ ที่ผ่านมา ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายและการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มีดังนี้

ปัญหาและอุปสรรค

๑. การขาดความตื่นตัว และความสนใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติตามกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตามกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองอย่างจริงจังทำให้กฎหมายไม่มีสภาพบังคับอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม
๒. เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานต่าง ๆ มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองไม่เพียงพอ เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ทั่วถึง แม้ว่าจะได้มีการจัดส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาออกไปเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐตามส่วนราชการต่าง ๆ ทั่วประเทศ รวมทั้งการจัดทำเอกสารเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าวแล้วก็ตาม แต่ก็มีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณและจำนวนวิทยากร
๓. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน มิได้บัญญัติในเรื่องสัญญาทางปกครองซึ่งมีบทบาทเป็นอย่างมากในปัจจุบัน หากมีข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองเกิดขึ้น และมีการนำคดีขึ้นสู่ศาลปกครอง อาจจะก่อให้เกิดปัญหาช่องว่างทางกฎหมายในเรื่องดังกล่าวได้

ข้อเสนอแนะ

เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นข้างต้น คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ก. กำหนดให้มีการสอบวิชากฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในการสอบแข่งขันเพื่อรับบุคคลเข้ารับราชการ หรือเลื่อนระดับข้าราชการ หรือพนักงานของรัฐด้วย อันจะเป็นการบังคับให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องสนใจและจะต้องทำความเข้าใจในกฎหมายดังกล่าว

ค. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนควรกำหนดให้มีตำแหน่งพิเศษสำหรับข้าราชการที่ผ่านการอบรมหลักสูตรเฉพาะด้านที่มีการศึกษากฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและกฎหมายอื่นในสาขาวิชากฎหมายมหาชนอย่างละเอียดลึกซึ้ง และกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้รับเงินประจำตำแหน่ง ทั้งนี้ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้มีการศึกษากฎหมายนี้ อย่างจริงจังและสามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

๒. ควรจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพและเพิ่มจำนวนของวิทยากรประจำหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของตน ซึ่งอาจจะทำได้โดยการสนับสนุนให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการ่วมกับสถาบันการศึกษาจัดให้มีการฝึกอบรมวิทยากรประจำหน่วยงาน รวมทั้งสนับสนุนให้มีการจัดทำคู่มือวิทยากรและปรับปรุงเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ส่วนที่ ๔

ภาคผนวก

เรื่องเสร็จที่	๑๓/๒๕๕๓
เรื่อง	การดำเนินการเกี่ยวกับการพัสดุที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วย วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
หน่วยงานที่ขอหารือ	สำนักนายกรัฐมนตรี
ข้อหารือ	สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๑๓๐๕/๕๙๖๖ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอหารือเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดหาพัสดุของทางราชการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้วางระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับกับส่วนราชการโดยได้กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดหาพัสดุให้แก่ส่วนราชการ รวมตลอดถึงขั้นตอนในการทำสัญญาเกี่ยวกับพัสดุกับเอกชน และการบริหารสัญญาดังกล่าว นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ มีอำนาจในการดำเนินการเกี่ยวกับการพัสดุไว้หลายประการ เช่น อำนาจในการสั่งซื้อสั่งจ้าง การคัดเลือกคุณสมบัติของผู้ขายหรือผู้รับจ้าง การลงนามในสัญญา การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา เป็นต้น และยังกำหนดให้คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุเป็นองค์กรกลางมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยปัญหาตามระเบียบ อนุมัติ ยกเว้น หรือผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ การเสนอความเห็นประกอบการพิจารณา แจ่งเวียนข้อผู้ทำงาน และการอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๒ ซึ่งการอนุมัติ วินิจฉัยสั่งการของเจ้าหน้าที่ตามระเบียบดังกล่าวก่อให้เกิดนิติสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดจึงเห็นสมควรให้หารือคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองว่า การใช้อำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการพัสดุของเจ้าหน้าที่ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ และการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุดังกล่าวตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๒ เรื่องใดบ้างที่

	ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙
ความเห็น	คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาข้อหาหรือของสำนักนายกรัฐมนตรีแล้ว มีความเห็นว่า ๑. การส่งรับหรือไม่รับคำเสนอขาย รับจ้าง แลกเปลี่ยน ให้เช่าซื้อ หรือเช่า ๒. การส่งอนุมัติซื้อ จ้าง แลกเปลี่ยน เช่า ขาย หรือให้เช่า ๓. การส่งยกเลิกกระบวนการพิจารณาคำเสนอ ๔. การสั่งให้เป็นผู้ทำงาน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นแก่คู่กรณี ในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสภาพของสิทธิหรือหน้าที่แก่คู่กรณี ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น คำสั่งดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งทางปกครองซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

เรื่องเสร็จที่ เรื่อง	๑๘๒/๒๕๕๓ การเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครอง (กรณีโครงการโรงไฟฟ้า พลังความร้อนถ่านหินของบริษัท ยูเนียนเพาเวอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด)
หน่วยงานที่ขอหารือ	กระทรวงอุตสาหกรรม
ข้อหารือ	กระทรวงอุตสาหกรรมได้ออกใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ให้แก่บริษัท ยูเนียนเพาเวอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ซึ่งเป็นโรงงาน ที่จะต้องทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และจะต้องได้รับ ความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เสียก่อน ซึ่งโรงงานแห่งนี้คณะกรรมการผู้ชำนาญการได้ให้ความเห็นชอบต่อรายงาน การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมแล้ว ต่อมา สำนักงานนโยบายและแผน สิ่งแวดล้อมได้มีหนังสือแจ้งกระทรวงอุตสาหกรรมว่า ได้รับเรื่องร้องเรียน จากกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมบ้านกรูดขอให้ตรวจสอบรายงาน การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในประเด็นการศึกษาปะการัง คณะกรรมการผู้ชำนาญการมีมติให้บริษัทจัดทำรายงานการศึกษา ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (การศึกษาเพิ่มเติมระบบนิเวศทางทะเล) ซึ่ง บริษัทได้นำส่งรายงานดังกล่าวแล้ว แต่คณะกรรมการผู้ชำนาญการมีมติ ยังไม่เห็นชอบรายงานดังกล่าว เนื่องจากยังไม่ครอบคลุมตามประเด็นที่ กำหนดไว้ โดยบริษัทจะต้องเสนอข้อมูลชี้แจงเพิ่มเติม ทั้งนี้ สำนักงาน นโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมได้แจ้งให้กระทรวงอุตสาหกรรมทราบ ในเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติ ไว้ในกฎหมายว่าด้วยโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีที่ข้อเท็จจริง เปลี่ยนแปลงไปหรือมีการสำคัญผิดในข้อเท็จจริง อันมีผลทำให้การ วิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่กระทำขึ้นภายหลังแตกต่างไปจาก ข้อพิจารณาและความเห็นเดิมและมีการเปลี่ยนแปลงความเห็นที่ได้เคย พิจารณาไว้ กระทรวงอุตสาหกรรมจึงขอหารือ ดังนี้ ๑. เนื่องจากพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่มีบทบัญญัติ เกี่ยวกับการสั่งแก้ไขการประกอบกิจการที่ได้รับอนุญาตหรือสั่งเพิกถอน การอนุญาตในกรณีที่ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการอนุญาตเปลี่ยนแปลงไป หรือ

สำคัญผิดในข้อเท็จจริง หากต่อมาคณะกรรมการผู้ชำนาญการไม่ให้ความเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติม กระทรวงอุตสาหกรรมจะสั่งแก้ไขหรือเพิกถอนการอนุญาตตามกฎหมาย วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้หรือไม่ หรือจะใช้ตามกฎหมายใด

๒. ในระหว่างที่บริษัทจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติม กระทรวงอุตสาหกรรมจะสั่งให้บริษัทปฏิบัติตามอย่างไรได้บ้าง เช่น ให้ระงับการใช้สิทธิตามใบอนุญาตไว้ก่อน

ความเห็น

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามที่หารือมานี้มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาเพียงประเด็นเดียวว่า เมื่อพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมออกคำสั่งแก้ไขการประกอบกิจการโรงงานที่ได้รับอนุญาตหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตกรณีข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการอนุญาตเปลี่ยนแปลงไป ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมจะอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ สั่งแก้ไขหรือเพิกถอนใบอนุญาตได้หรือไม่นั้น เห็นว่าการเตรียมการและดำเนินการของ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อออกใบอนุญาต เป็น “วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง” ตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เมื่อพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ มิให้บัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมย่อมอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติตามมาตรา ๔๙ ถึงมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ออกคำสั่งดังกล่าวได้

เรื่องเสร็จที่ เรื่อง	๑๙๔/๒๕๔๓
หน่วยงานที่ขอหารือ	การเป็นพยานในการวางหนังสือหรือปิดหนังสือเพื่อแจ้งคำสั่งทางปกครอง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
ข้อหารือ	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๒๐๓/๗๖๒ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ขอหารือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวางหนังสือหรือปิดหนังสือเพื่อแจ้งคำสั่งทางปกครองตามกฎหมายฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ความว่า สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแจ้งคำสั่งการเพิกถอนสิทธิและประโยชน์ให้แก่บริษัทที่ได้รับการส่งเสริม กรณีการส่งทางไปรษณีย์ตอบรับแล้วไม่มีผู้ตอบรับหรือไม่ยอมรับคำสั่งเพิกถอนสิทธิและประโยชน์ โดยให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการลงทุนดำเนินการปิดคำสั่งดังกล่าว ณ ภูมิลำเนาของบริษัทต่อหน้าเจ้าพนักงานตำรวจ แต่มักจะมีปัญหาในทางปฏิบัติ โดยมักจะไม่ได้รับความร่วมมือจากเจ้าพนักงานตำรวจอยู่เสมอและตามกฎหมายดังกล่าว เจ้าพนักงานที่จะเป็นพยานในการวางหนังสือหรือปิดหนังสือนั้น นอกจากเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้วยังได้แก่ข้าราชการส่วนกลางและเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่ ซึ่งในกรณีนี้หากสามารถให้ข้าราชการในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนซึ่งเป็นข้าราชการส่วนกลางไปเป็นพยานในการวางหนังสือหรือปิดหนังสือเพื่อแจ้งคำสั่งทางปกครองจะสะดวกกว่า สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงขอหารือว่า ตามกฎหมายฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้าราชการในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะเป็นพยานในการวางหนังสือหรือปิดหนังสือเพื่อแจ้งคำสั่งทางปกครอง ณ ภูมิลำเนาของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนได้หรือไม่ และการปิดคำสั่งดังกล่าวจะถือว่าชอบด้วยขั้นตอนของกฎหมายและใช้ในการดำเนินคดีแพ่งได้หรือไม่
ความเห็น	คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนซึ่งมีฐานะเป็นข้าราชการส่วนกลางเป็นพยานในการวางหนังสือหรือปิดหนังสือเพื่อ

แจ้งคำสั่งทางปกครอง ณ ภูมิลำเนาของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน
เป็นการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา 70 แห่งพระราชบัญญัติวิธี
ปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ประกอบกับกฎกระทรวง ฉบับที่
11 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทาง
ปกครองฯ จึงเป็นการแจ้งคำสั่งที่ชอบแล้ว

เรื่องเสร็จที่	๓๘๙/๒๕๕๓
เรื่อง	การจ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สินที่ต้องเวนคืนตามคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของ
	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรณีโครงการพัฒนาลุ่ม
	น้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
หน่วยงานที่ขอหารือ	สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ข้อหารือ	สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๒๐๕/๘๐๕๐ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอเรื่อง การจ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สินเพิ่มตามคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรณีโครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องตามข้อเสนอของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดังกล่าวยังมีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ดังนี้ ๑. การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในฐานะเป็นรัฐมนตรีผู้มีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์เงินค่าทดแทนตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มีคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ให้จ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สินให้แก่ผู้อุทธรณ์ตามที่คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นกำหนด แต่ต่อมารัฐมนตรีได้มีคำสั่งใหม่เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ ให้ยกเลิกคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ และเห็นชอบให้จ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สินเพิ่มให้แก่ผู้อุทธรณ์ตามจำนวนที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้พิจารณาโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ จะเป็นคำสั่งทางปกครองที่ถูกต้องตามกฎหมายและมีผลเพียงใดหรือไม่ ๒. หากมีความจำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ราษฎรผู้ได้รับผลกระทบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในปัจจุบันจะมีอำนาจวินิจฉัยให้ยกเลิกคำสั่งของรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ และวินิจฉัยอุทธรณ์ใหม่ โดยเปลี่ยนเป็นให้จ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สินตามที่คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นกำหนดไว้อย่างเดิมได้หรือไม่ และจะต้องดำเนินการภายในกำหนดเวลาเท่าใด

๑. การออกคำสั่งทางปกครองของเจ้าหน้าที่นั้น เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการออกคำสั่งทางปกครองสามารถเพิกถอนคำสั่งทางปกครองของตนเองได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองบัญญัติไว้ โดยแยกได้ ๒ กรณี คือ

(๑) กรณีคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองต้องดำเนินการตามมาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว

(๒) กรณีคำสั่งทางปกครองชอบด้วยกฎหมาย การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองจะต้องดำเนินการตามมาตรา ๕๓ โดยการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองเจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวเท่านั้น

สำหรับปัญหาในเรื่องนี้สำนักงานอัยการสูงสุดได้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่า หากปรากฏข้อเท็จจริงและพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไปทำให้คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีที่ได้วินิจฉัยไว้ไม่เป็นประโยชน์อีกต่อไป รัฐมนตรีสามารถเพิกถอนคำวินิจฉัยดังกล่าวโดยอาศัยหลักเกณฑ์เรื่องการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายได้ตามมาตรา ๕๓ แต่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเห็นว่าข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในเรื่องนี้ไม่ปรากฏว่ามีสิ่งใดเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในข้อเท็จจริงของคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ดังนั้น รัฐมนตรีจึงไม่มีเหตุที่จะเพิกถอนคำสั่งนั้นได้ โดยอาศัยบทบัญญัติมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

แต่โดยที่มีหลักทั่วไปในกฎหมายปกครองว่า การที่คำสั่งทางปกครองอ้างเหตุผลผิดไม่ทำให้คำสั่งทางปกครองนั้นเสียผลในทางกฎหมาย ถ้ากรณีเข้าหลักเกณฑ์ให้ออกคำสั่งทางปกครองโดยมีเนื้อหาเช่นเดียวกันได้ และโดยที่เหตุผลส่วนหนึ่งในการออกคำสั่งทางปกครอง ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ ของรัฐมนตรีฯ คือ การเห็นชอบด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ ซึ่งเห็นว่าคณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นได้พิจารณาข้อเท็จจริงผิดพลาดทั้งในแง่ของมูลค่าของทรัพย์สินที่ต้องเวนคืนและการประเมินราคาค่าทดแทนทรัพย์สินดังกล่าวไม่ถูกต้องนั้น เท่ากับในอีกแห่งหนึ่งรัฐมนตรีฯ เห็นว่าคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ นั้น เป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งกรณีนั้นก็ไม่ต้องมีเหตุผลพิเศษอื่นในขณะเพิกถอนคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓

จึงเป็นคำสั่งที่มุ่งให้มีผลเป็นการเพิกถอนคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์เดิมลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ได้ตามมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ ซึ่งตามหลักกฎหมายปกครองนั้น คำสั่งฯ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ จะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ก็ย่อมมีผลเป็นการเพิกถอนคำสั่งฯ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ได้ และคำสั่งฯ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ นั้นเอง ไม่ว่าจะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ก็ย่อมมีผลไปตามเนื้อหาของคำสั่งฉบับนั้นต่อไปจนกว่าจะสิ้นผลหรือถูกเพิกถอนตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์คนปัจจุบันอาจเพิกถอนคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ ของรัฐมนตรีฯ คนเดิมได้ ส่วนการเพิกถอนคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวจะดำเนินการอย่างไรขึ้นอยู่กับพิจารณาของรัฐมนตรีฯ คนปัจจุบันว่าคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ เป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หากคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวเป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมาย การเพิกถอนคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ต้องมีเหตุตามมาตรา ๕๓ แต่หากคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การเพิกถอนคำสั่งฯ ก็ต้องดำเนินการตามมาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ และเนื่องจากการดำเนินการเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ มีลักษณะเป็นการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่มีลักษณะเป็นการให้ประโยชน์ ดังนั้น รัฐมนตรีฯ จึงต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่วันได้รู้ถึงเหตุที่จะให้เพิกถอนคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์นั้น ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

เรื่องเสร็จที่ เรื่อง	๖๔๕/๒๕๔๓ แนวทางการปฏิบัติกรณีผู้ถูกเวนคืนยื่นอุทธรณ์คำวินิจฉัยอุทธรณ์ ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการ เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐
หน่วยงานที่ขอหารือ	กรุงเทพมหานคร
ข้อหารือ	กรุงเทพมหานครมีหนังสือ ที่ กท ๔๐๐๐/๒๓๐๐ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๔๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ความว่า กรุงเทพมหานครได้เวนคืนที่ดินโดยเลขที่ ๓๔๑๒๔ เลขที่ดิน ๓๓๔๓ และโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างเลขที่ ๓๖๒๗/๒๙ แขวงบางโคล่ เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนในท้องที่แขวงยานนาวา แขวงทุ่งสองห้อง แขวงทุ่งวัดดอน และแขวงบางโคล่ เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๓๑ คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นกำหนดค่าทดแทนที่ดินให้ตารางวาละ ๘,๐๐๐ บาท ถูกเวนคืน ๑๘ ตารางวา เป็นเงิน ๑๔๔,๐๐๐ บาท และกำหนดค่าทดแทนโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างเป็นเงิน ๓๒๕,๒๐๙ บาท เจ้าของกรรมสิทธิ์ไม่พอใจราคาค่าทดแทนดังกล่าวจึงยื่นหนังสืออุทธรณ์ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ ขอค่าทดแทนเพิ่มต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในระหว่างรอผลการพิจารณาอุทธรณ์ เจ้าของกรรมสิทธิ์ได้รับเงินค่าทดแทนงวดแรก ๗๕ % สำหรับเงินค่าทดแทนส่วนที่เหลืออีก ๒๕ % จะได้รับเมื่อมีการรังวัดที่ดินแล้ว ต่อมาวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๕ เจ้าของกรรมสิทธิ์ได้ยื่นคำร้องว่า ผลจากการรังวัดปรากฏว่าเนื้อที่ดินถูกเวนคืนเพิ่มขึ้นจากที่ประมาณไว้อีก ๖ ตารางวา ส่งผลให้ต้องรื้อถอนอาคารเพิ่มขึ้น คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นวินิจฉัยคำร้องฉบับดังกล่าวว่า แม้เนื้อที่ที่ถูกเวนคืนจะเพิ่มขึ้น แต่แนวเขตเวนคืนยังคงอยู่ที่เดิมไม่ได้ล่วงล้ำเข้าไปในตัวอาคารทำให้ต้องรื้อถอนตัวอาคารไปด้วย จึงมีมติให้ค่าทดแทนการรื้อถอนอาคารในราคาเท่าเดิม คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนพิจารณาและมีมติให้เพิ่มค่าทดแทนที่ดินเป็นเงิน ๑๔๔,๐๐๐ บาท ส่วนโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างมีมติไม่เพิ่มค่าทดแทน พร้อมกับเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งรัฐมนตรีฯ เห็นชอบด้วยกับ

ความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ เจ้าของกรรมสิทธิ์ได้ทราบผลการวินิจฉัยอุทธรณ์และได้รับเงินค่าทดแทนส่วนที่เพิ่มตามคำวินิจฉัยอุทธรณ์ไปแล้ว และได้ยื่นหนังสืออุทธรณ์ฉบับลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ โดยอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นที่มีความเห็นว่า แม้เนื้อที่ที่ถูกเวนคืนจะเพิ่มขึ้นแต่แนวเขตเวนคืนยังคงอยู่ที่เดิม โดยขอให้พิจารณาค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้างใหม่ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ฯ พิจารณาอุทธรณ์ฉบับดังกล่าว และมีมติว่า คำอุทธรณ์ของดังกล่าวเป็นอุทธรณ์ซ้ำ ซึ่งต่อมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้สั่งการให้ขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า

๑. ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของเรื่องตรวจพบว่าเป็นการอุทธรณ์ซ้ำ หน่วยงานเจ้าของเรื่องจะต้องแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบโดยตรงหรือต้องเสนอให้รัฐมนตรีพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์อีกครั้ง

๒. อุทธรณ์ซ้ำถือว่าเป็นคำร้องตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่

ความเห็น

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาแล้ว เห็นว่า

๑. การพิจารณาว่าอุทธรณ์ตามกฎหมายใดจะเป็นอุทธรณ์ซ้ำหรือไม่นั้น ย่อมต้องให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตามกฎหมายนั้นเป็นผู้วินิจฉัย กรณีตามที่หารือมาเป็นการอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งได้บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกตามมาตรา ๖ หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นผู้พิจารณาอุทธรณ์ ดังนั้น ในกรณีนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาจึงเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ว่าเป็นอุทธรณ์ซ้ำหรือไม่

๒. การพิจารณาหนังสือของผู้อุทธรณ์ต้องพิจารณาจากเนื้อหาสาระของหนังสือนั้นว่ามีกรณีต้องตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ด้วยหรือไม่ แม้ว่ามาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ จะบัญญัติให้คู่กรณีหรือผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนที่ไม่พอใจในคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕ จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลก็ตาม แต่ในขณะเดียวกันมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ได้บัญญัติให้สิทธิแก่คู่กรณีหรือผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนที่จะยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่ได้เมื่อมีกรณีต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ ดังนั้น เมื่อมีการยื่นอุทธรณ์ฉบับที่สองเจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาว่าอุทธรณ์ดังกล่าวเป็นไปตามหลักเกณฑ์เรื่องการขอให้พิจารณาใหม่ตามมาตรา ๕๔ หรือไม่

เรื่องเสร็จที่ เรื่อง หน่วยงานที่ขอหารือ	๕๑๔/๒๕๕๓ คำสั่งเพื่อปฏิบัติงานภายใต้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาให้การสนับสนุนสินเชื่อแก่ตลาดกลางในความส่งเสริมของกรมการค้าภายใน ปีงบประมาณ ๒๕๓๙ กรมการค้าภายใน
ข้อหารือ	กรมการค้าภายในได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ พณ ๐๔๐๒/๕๓๓๓ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กรมการค้าภายในมีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงใคร่ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาวินิจฉัยเพื่อให้ได้ข้อยุติและเกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงานต่อไป ดังนี้ ๑. ความหมายของคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่บัญญัติว่า คำสั่งทางปกครอง คือ การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลนั้น มีความหมายเพียงใด จะหมายถึง การออกคำสั่งที่ต้องมีกฎหมายเฉพาะให้อำนาจในการออกคำสั่ง เช่น กฎหมายว่าด้วยสมาคมการค้า ซึ่งกำหนดให้นายทะเบียนสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้จัดตั้งสมาคมการค้า หรือหมายถึงการออกคำสั่งเพื่อปฏิบัติงานภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของแต่ละกรมโดยไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายเฉพาะให้อำนาจในการออกคำสั่งไว้ ๒. หากคำสั่งทางปกครองให้หมายความรวมถึงกรณีที่เป็นการออกคำสั่งเพื่อปฏิบัติงานภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของแต่ละกรม การที่คณะกรรมการพิจารณาให้การสนับสนุนสินเชื่อแก่ตลาดกลางในความส่งเสริมของกรมการค้าภายในจะพิจารณาขยายระยะเวลาทำสัญญากู้เงินหรือตัดสิทธิการให้กู้เงินแก่ผู้ประกอบการตลาดกลางสินค้าเกษตรในความส่งเสริมของกรมการค้าภายในที่ได้รับการสนับสนุนเงินกู้ จะถือเป็นคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ในการออกคำสั่งทางปกครอง นอกจากกฎหมายจะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐแห่งใดเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่จัดทำคำสั่งทางปกครองในเรื่องใดเป็นการเฉพาะแล้ว กรณีที่มีความจำเป็นในการปฏิบัติราชการ หน่วยงานของรัฐอาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอันเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานได้ ซึ่งหากการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดเป็นการจัดทำคำสั่งที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระวัง หรือมีผลกระทบต่อสภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว การปฏิบัติราชการดังกล่าวของเจ้าหน้าที่ เป็นการจัดทำคำสั่งทางปกครองตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ด้วยเช่นกัน

๒. การที่กรมการค้าภายในได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้การสนับสนุนสินเชื่อแก่ตลาดกลางในความส่งเสริมของกรมการค้าภายในให้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาอนุมัติวงเงินให้กู้ยืมแก่ตลาดกลางสินค้าเกษตรในความส่งเสริมของกรมการค้าภายในตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่กำหนดในประกาศกรมการค้าภายใน เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการขอกู้ยืมเงินตามโครงการสนับสนุนสินเชื่อแก่ตลาดกลางสินค้าเกษตรในความส่งเสริมของกรมการค้าภายใน ปีงบประมาณ ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นการปฏิบัติราชการภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่ของกรมการค้าภายในตามมาตรา ๔ (๓) แห่งพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมการค้าภายใน พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาและมีคำสั่งอนุมัติให้ผู้ได้รับการสนับสนุนกู้ยืมเงินจำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท คำสั่งดังกล่าวของคณะกรรมการก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ได้รับการสนับสนุนที่จะดำเนินการกู้เงินจากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ตามโครงการสนับสนุนสินเชื่อแก่ตลาดกลางสินค้าเกษตรในความส่งเสริมของกรมการค้าภายใน จึงเป็นคำสั่งทางปกครองตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่วนการทำสัญญากู้ยืมระหว่างผู้ได้รับการ

สนับสนุนกับธนาคารนั้นเป็นมาตรการในทางแพ่งระหว่างเอกชนซึ่งจะต้อง
ดำเนินการต่อไป จึงไม่เกี่ยวกับคำสั่งอนุมัติวงเงินกู้ของคณะกรรมการ
อันเป็นที่ยุติแล้ว ดังนั้น คำสั่งขยายระยะเวลาหรือตัดสิทธิผู้ได้รับ
การสนับสนุนเกี่ยวกับการทำสัญญากู้เงินในภายหลังจึงไม่เป็นคำสั่ง
ทางปกครอง

เรื่องเสร็จที่ เรื่อง	๖๙๖/๒๕๔๓
หน่วยงานที่ขอหารือ	การเพิกถอนใบอนุญาตและผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งเพิกถอน ใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนศรีสะเกษบริหารธุรกิจ
ข้อหารือ	กระทรวงมหาดไทยมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๙.๓/๑๓๒๖๘ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๓ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๑๒๐๑/๑๔๕๑๔ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ถึง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือในปัญหาข้อกฎหมายกรณี การเพิกถอนใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนศรีสะเกษบริหารธุรกิจและ ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียน ศรีสะเกษบริหารธุรกิจ ดังนี้ กระทรวงมหาดไทยขอหารือว่า ๑. พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้กำหนดวิธี พิจารณาทางปกครองในส่วนที่เกี่ยวกับการเพิกถอนใบอนุญาตไว้ โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการ ปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ หากพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ มีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการ ปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เจ้าหน้าที่สามารถเลือกใช้อำนาจในการ เพิกถอนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ หรือพระราช บัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ก็ได้ หรือจะต้องใช้ อำนาจเพิกถอนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ ซึ่งเป็น กฎหมายเฉพาะเท่านั้น และผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ในกรณี ดังกล่าว ๒. พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ มาตรา ๙๕ ได้กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตไว้ โดยเฉพาะแล้ว การที่ผู้ว่าราชการจังหวัด (เจ้าหน้าที่ผู้ออกใบอนุญาต) ใช้อำนาจเพิกถอนใบอนุญาต ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ และส่งรายงานพร้อมความเห็นให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พิจารณาอุทธรณ์ ตามความในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ ราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับข้อ ๒ (๑๑) ของ

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นการปฏิบัติที่ชอบตาม
มาตรา ๙๕ แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ มาตรา ๔๕
และมาตรา ๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนขอหารือว่า ในเรื่อง
อำนาจในการพิจารณาอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ
ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๔๕ วรรคสาม นั้น ผู้ใดจะเป็นผู้มี
อำนาจในการพิจารณาอุทธรณ์

๑. กรณีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ทำคำสั่งทางปกครองในฐานะที่
เป็นผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดีหรือเทียบเท่า อำนาจในการพิจารณาอุทธรณ์
เป็นของปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวงแล้วแต่กรณี ตามข้อ ๒ (๔) ของ
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ใช่หรือไม่ อย่างไร

๒. กรณีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ทำคำสั่งทางปกครองในฐานะ
ราชการส่วนภูมิภาค อำนาจในการพิจารณาอุทธรณ์จะเป็นของรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามข้อ ๒ (๑๑) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔
(พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ
ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ใช่หรือไม่ อย่างไร

ความเห็น

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า
มีประเด็นที่จะต้องพิจารณา ๒ ประเด็น โดยมีความเห็นในแต่ละประเด็น
ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษจะมีคำสั่งเพิกถอน
ใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนศรีสะเกษบริหารธุรกิจ โดยอาศัยอำนาจตาม
บทบัญญัติมาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า เมื่อ
ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษพิจารณาเห็นว่าคำสั่งอนุญาตให้ห้างหุ้นส่วน
จำกัด เอสแบค ๑๙๙๙ จัดตั้งโรงเรียนศรีสะเกษบริหารธุรกิจเป็นคำสั่ง
ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากผู้ขออนุญาตไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์
ที่บัญญัติไว้ตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน
พ.ศ. ๒๕๒๕ ประกอบกับข้อ ๖ (๒) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒
(พ.ศ. ๒๕๒๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน

พ.ศ. ๒๕๒๕ ที่กำหนดว่าที่ดินที่ใช้ในการขอรับอนุญาตจัดตั้งโรงเรียน
ผู้ขออนุญาตจะต้องมีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิการเช่าซึ่งมีระยะเวลาเช่า
เหลืออยู่นับแต่วันที่ยื่นคำขอไม่น้อยกว่าสิบปี และได้จดทะเบียนการเช่า
ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ขอรับอนุญาตได้ทำ
สัญญาเช่าจากผู้ให้เช่าเป็นเวลา ๑๑ ปี โดยไม่ได้จดทะเบียนการเช่าต่อ
พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษย่อมมีอำนาจที่จะเพิกถอน
ใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนศรีสะเกษบริหารธุรกิจที่ผู้ว่าราชการจังหวัด
ออกใบอนุญาตไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ตามนัยมาตรา ๔๙
ประกอบกับมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ
ราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่วนบทบัญญัติในหมวด ๘ แห่ง
พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ ไม่มีมาตราใดบัญญัติให้
เพิกถอนใบอนุญาตในกรณีดังกล่าวได้ ฉะนั้น การเพิกถอนใบอนุญาต
โดยอาศัยเหตุดังกล่าว ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษจึงต้องอาศัยอำนาจ
ตามมาตรา ๔๙ ประกอบกับมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราช
บัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ประเด็นที่สอง กรณีการอุทธรณ์คำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัด
ที่สั่งเพิกถอนใบอนุญาตที่ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามประเด็นแรก
ผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์นั้น เห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยประเด็นแรก
แล้วว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้
จัดตั้งโรงเรียนศรีสะเกษบริหารธุรกิจได้ตามมาตรา ๔๙ ประกอบกับ
มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ
ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ฉะนั้น การให้สิทธิอุทธรณ์และการพิจารณา
อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวจึงต้องเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการตามมาตรา ๔๕
วรรคหนึ่ง และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทาง
ปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐)
ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษพิจารณาคำอุทธรณ์แล้ว
ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษจะต้องรายงาน
ความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ ซึ่งได้แก่
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามนัยข้อ ๒ (๑๑) ของกฎกระทรวง
ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ
ราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙